

ESIMESE ASTME KOHTU OTSUS (esimene koda laiendatud koosseisus)

18. september 1996*

Konkurents – Haldusmenetlus – Vastuväited ja istungi protokoll – Otsus, millega komisjon nõustus, et haldusmenetluse seisukohalt kolmandad isikud esitavad need dokumendid liikmesriigi kohtumenetluste raames – Õigusakt, mille vastu saab algatada menetluse – Ametisaladus – Ärisaladused

Kohtuasjas T-353/94,

Postbank NV, Madalmaade õiguse alusel asutatud ning Amsterdamis asuv äriühing, mida esindasid advokaat O. W. Brouwer ja advokaat F. P. Louis, Brüssel, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, advokaat M. Loeschi büroo, 11 rue Goethe,

hageja,

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon, keda esindasid õigustalituse ametnikud B. J. Drijber ja W. Wils, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis c/o õigustalituse ametnik Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

kostja,

mille esemeks on taotlus tühistada komisjoni 23. septembri 1994. aasta kirjas ja 3./4. oktoobri 1994. aasta kirjas sisaldunud otsus, millega lubati kolmandatel ettevõtjatel esitada riigisisestes kohtumenetlustes komisjoni vastuväited ja istungi protokoll, mille komisjon neile haldusmenetluse käigus edastas,

EUROOPA ÜHENDUSTE ESIMESE ASTME KOHUS (esimene koda laiendatud koosseisus),

koosseisus esimees A. Saggio, kohtunikud C. W. Bellamy, A. Kalogeropoulos, V. Tiili ja R. M. Moura Ramos,

kohtusekretär: ametnik J. Palacio González,

arvestades kirjalikus menetluses ning 14. detsembri 1995. aasta suulises menetluses esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

Faktilised asjaolud ja menetlus

---

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

Menetlus komisjonis

1 Madalmaade õiguse alusel asutatud äriühing Postbank NV (edaspidi "Postbank") on "Gemeenschappelijke Stortings – en Acceptgiro Procedure" (makse-/ülekandekorralduste töötlemise ühismenetluse lepingu, edaspidi "GSA kokkulepe") osaline. See kokkulepe sõlmiti mitme Madalmaade panga vahel ning sellega kehtestati makse-/ülekandekorralduste töötlemise ühismenetlus eelnevalt trükitud ülekandebankettide abil, mida saab lugeda optilise riideriga.

2 10. juulil 1991 teatas Nederlandse Vereniging van Banken (Madalmaade pangaliit, edaspidi "NVB") sellest nõukogu 6. veebruari 1962. aasta määruse nr 17 (esimene määrus asutamislepingu artiklite 85 ja 86 rakendamise kohta, EÜT 1962, 13, lk 204; EÜT eriväljaanne 08/01, lk 3) artikli 4 kohaselt komisjonile. Haldusmenetluse käigus seda ühismenetlust muudeti, eriti tariifisüsteemi osas.

3 Pärast teatamist esitasid kõnealuse ülekandevormi kasutajad komisjonile hulgaliselt kaebusi. Need kaebused olid suunatud teatud pankade, sh hageja vastu.

4 Komisjon saatis NVB-le ja teistele Madalmaade pankadele vastavalt määruse nr 17 artiklile 11 teabenõuded. Just 1991. ja 1992. aastal nõudis ja sai ta hagejalt kolm korda teavet ja dokumente.

5 14. juunil 1993 esitas ta NVB-le vastuväited GSA kokkuleppe kohta ja määras asjassepuutuvate isikute ärakuulamiseks istungi 28. oktoobriks 1993.

6 NVB vastas vastuväidetele 17. septembri 1993. aasta kirjaga.

7 Asjassepuutuvad isikud kuulas komisjon ära 28. oktoobril 1993. aasta istungil.

Menetlused liikmesriigi kohtutes ja nõue, et neile esitataks komisjonis pooleli oleva haldusmenetluse dokumendid

8 1992. aastal esitasid GSA kokkuleppega ette nähtud ülekandevormi kasutavad kommunaalettevõtted NUON Veluwe Nutsbedrijven NV (edaspidi "NUON") ja Maatschappij Electriciteit en Gas Limburg NV (edaspidi "Mega Limburg") Arrondissementsrechtbank te Amsterdamile kaks hagi, millega nad vaidlustasid nende bankettide uue tariifisüsteemi seaduslikkuse ning mis olid suunatud vastavalt Postbanki ja ABN Amro Bank NV (edaspidi "ABN") vastu.

9 Arrondissementsrechtbank jättis need hagid 20. jaanuari ja 7. aprilli 1993. aasta otsustega rahuldamata NUON ja Mega Limburg esitasid nende otsuste vastu Gerechtshof te Amsterdamile apellatsiooni.

10 Samal ajal andis komisjon neile kahele ettevõtjale loa viibida 28. oktoobri 1993. aasta istungil, kuigi nad ei olnud vormiliselt komisjonis pooleli olevas haldusmenetluses kaebajad. Et nad saaksid selleks istungiks ette valmistada, edastas ta neile 4. oktoobri 1993. aasta kirjaga oma 1993. aasta 14. juunil esitatud vastuväidete täieliku versiooni, kuid ilma lisadeta. Oma kirjas täpsustas ta, et tema vastuväidetes sisalduvaid andmeid võib kasutada ainult istungiks valmistumiseks. Ta rõhutas, et "neid andmeid ei ole lubatud kasutada ühelgi muul viisil, näiteks kohtumenetluses" ning et "on keelatud lasta kolmandatel isikutel nendega mis tahes viisil tutvuda" [siin ja edaspidi on osundatud kirja tsiteeritud mitteametlikus tõlkes].

11 27. oktoobri 1993. aasta kirjaga ja 28. oktoobri 1993. aasta kirjaga esitas NVB protesti selle vastu, et komisjon lasi kolmandatel isikutel oma vastuväidetega täielikus versioonis tutvuda, ilma et ta oleks andnud pangaliidule eelnevalt võimalust sellise algatuse kohta arvamust avaldada. Oma 27. oktoobri 1993. aasta kirjas väitis ta eriti, et komisjon "oleks pidanud viima ta kurssi oma kavatsusega saata enda vastuväidete täielik versioon edasi ning oleks pidanud andma talle võimaluse nende saatmist takistada või näidata ära nende vastuväidete osad, mida tuleb lugeda ärisaladuseks".[siin ja edaspidi on osundatud kirja tsiteeritud mitteametlikus tõlkes] Seoses sellega rõhutas ta komisjonis toimunud istungil, et komisjoni konkurentsi peadirektoraat (edaspidi "IV PD") ootas 8. oktoobrini 1993, enne kui ta teatas NVB-le taotlusest, mille NUON ja Mega Limburg olid 6. septembril 1993 esitanud. Seetõttu ei saanud "NVB sellele kirjale reageerida siis, kui ta komisjoni vastuväidetele 17. septembril 1993. aastal vastas".

12 30. augusti 1994. aasta kirjaga nõudsid NUON ja Mega Limburg komisjonilt, et see lubaks neil esitada Gerechtshof te Amsterdamile sama vastuväidete versiooni, mille komisjon oli neile edastanud, ning 28. oktoobril 1993 toimunud istungi protokoll. Oma nõude toetuseks vaidlustasid nad igasuguse komisjoni pädevuse keelata neil kõnealuseid dokumente liikmesriigi kohtumenetluses esitada. Nad leidsid, et on "kahetsusväärne ja ebasoovitatav, et olukorras, kus kõik protsessi pooled on komisjoni vastuväidete ja istungi protokolliga tuttavad, ei ole Gerechtshofi kohtunikud, kes peavad [...] otsustama [nende kokkulepete] kokkusobivuse üle ühenduse konkurentsiõigusega, nende dokumentidega tutvunud".[siin ja edaspidi on osundatud kirja tsiteeritud mitteametlikus tõlkes] Nende väitel pakuvad need dokumendid "komisjonis [pooleti oleva] menetluse käigust kõige tõetruumat ja sõltumatumat pilti" ning võivad anda "Gerechtshofile võimaluse nõuda komisjonilt täpsemaid andmeid". Lisaks leidsid nad, et komisjoni otsus, mis lubaks neid dokumente esitada, ei saa "kahjustada Madalmaade pankade kaitseõigust, kuna neile jääb endiselt võimalus esitada ka riigisisese menetluse raames kostja vastus, mille nad on koostanud vastusena komisjoni vastuväidetele".

13 23. septembril 1994 teatas IV PD faksiga NUON-ile ja Mega Limburgile, et varasem, 4. oktoobri 1993. aasta kirjas sisaldunud piirang, mis puudutas "neile edastatud vastuväidete versiooni kasutamist riigisisestes kohtumenetlustes, on osutunud põhjendamatuks ja on seega kehtetu". [mitteametlik tõlge] Üks selle kirja koopia saadeti tavapostiga Postbankile, kes märgib, et sai selle kätte . septembril 1994.

14 23. septembril 1994 edastasid NUON ja Mega Limburg Gerechtshof te Amsterdamile komisjoni vastuväidete koopia (ilma istungi protokollita) ning teatasid sellest hagejale.

15 30. septembri 1994. aasta kirjaga nõudis Postbank, et komisjon muudaks oma 23. septembri 1994. aasta kirjas sisalduvat otsust. Ta rõhutas eriti, et see otsus on "vastuolus ühenduse õigusega, eriti EÜ asutamislepingu artikliga 214 ja määrusega nr 17".[siin ja edaspidi on osundatud kirja tsiteeritud mitteametlikus tõlkes] Hageja väitel põhinesid komisjoni vastuväited otseselt või kaudselt andmetel, mille komisjon oli saanud haldusmenetluse käigus ja mida nii NVB kui ka Postbank olid "sõnaselgelt ärisaladuseks nimetanud". Seega lähtus ta teabest, mida, nagu hageja väidab, võib kolmandatele isikutele edastada ainult siis, kui see osutub komisjonis toimuva menetluse toimumiseks vajalikuks (määruse nr 17 artikkel 20) ning kui asjaosalisi sellest otsusest teavitatakse ning nad saavad seda takistada või hoolitseda, et ühtki ärisaladust ei avaldataks.

16 3./4. oktoobri 1994. aasta kirjaga vastas IV PD, et ta ei näe mingit põhjust muuta seisukohta, millele ta oma 23. septembri 1994. aasta kirjas asus Nagu IV PD täpsustas, tahtis ta selles kirjas üksnes märkida, et osalisi, kelle valduses juba on teatavad dokumendid, käesoleval juhul

komisjoni vastuväited (v.a lisad) ja istungi protokoll, "ei saa takistada neid dokumente liikmesriigi kohtule esitamast", kuna nad ei olnud kohustatud "selleks luba küsima".[mitteametlik tõlge]

Menetluse algatamine Esimese Astme Kohtus

17 Hageja esitas avaldusega, mis saabus Esimese Astme Kohtu kantseleisse 22. oktoobril 1994, käesoleva hagi, millega ta taotleb komisjoni 23. septembri 1994. aasta kirjas sisaldunud otsuse (edaspidi "otsus") ja 3./4. oktoobri 1994. aasta kinnitava otsuse tühistamist.

18 Samuti 22. oktoobril 1994 Esimese Astme Kohtu kantseleisse saabunud eraldi avaldusega taotleb ta, et vaidlustatud õigusakti kohaldamine peatataks asutamislepingu artiklite 185 ja 186 alusel ning et komisjonile tehtaks korraldus, et see institutsioon jätkaks jõusse kõnealuse dokumendi riigisisestes kohtumenetlustes kasutamise keelu, mis kuulus tema NUON-ile ja Mega Limburgile edastatud vastuväidete juurde, ning järelikult annaks neile korralduse nõuda kõnealused dokumendid tagasi liikmesriikide kohtuinstantsidest või kolmandatelt isikutelt, kes on saanud nende koopia.

19 Ajutiste meetmete kohaldamise üle otsustav kohtunik rahuldab selle taotluse 1. detsembri 1994. aasta määrusega (kohtuasjas T-353/94 R: Postbank vs. komisjon, EKL 1994, lk II-1141) osaliselt. Esiteks peatas ta otsuse kohaldamise ning teiseks andis komisjonile korralduse "edastada määruse koopia viivitamatult" 23. septembri 1994. aasta kirja adressaatidele.

20 Komisjon saatis selle määruse ühe koopia 2. detsembril 1994 NUON-ile ja Mega Limburgile.

Riigisiseste menetluste edasine käik

21 5. detsembri 1994. aasta faksiga teatas hageja komisjonile, et NUON ja Mega Limburg kavatsesid esitada vaidlusalused dokumendid Gerechtshof te Amsterdami suulises menetluses. Niisiis saatis kostja selle takistamiseks neile samal päeval faksiga Esimese Astme Kohtu presidendi määruse, et teatada neile 23. septembri 1994. aasta kirjas sisaldunud otsuse kohaldamise peatamisest.

22 Hoolimata Postbanki ja ABN-i vastuseisust esitasid NUON ja Mega Limburg suulise menetluse käigus siiski komisjoni vastuväited.

23 16. veebruari 1995. aasta otsustega jättis Gerechtshof NUON-i (kohtuasjas NUON versus Postbank) ja Mega Limburgi (kohtuasjas Mega Limburg versus ABN) apellatsioonid rahuldamata. Ta otsustas, et ei võta otsuse tegemisel komisjoni vastuväiteid arvesse.

Menetluse edasine käik Esimese Astme Kohtus

24 Vahepeal jätkus käesoleva kohtuasja kirjalik menetlus tavapäraselt. Järgmiseks otsustas Esimese Astme Kohus avada suulise menetluse ilma eelnevate uurimistoiminguteta.

25 Poolte kohtukõned ja nende vastused Esimese Astme Kohtu suulistele küsimustele kuulati

ära 14. detsembri 1995. aasta istungil.

Poolte nõuded

26 Hageja palub Esimese Astme Kohtul:

– tühistada komisjoni 23. septembri 1994. aasta kirjas ja 3./4. oktoobri 1994. aasta kirjas sisaldunud otsus.

- mõista kohtukulud välja komisjonilt.

27 Kostja palub Esimese Astme Kohtul:

– esimese võimalusena tunnistada hagi vastuvõetamatuks;

- teise võimalusena jätta hagi põhjendamata tõttu rahuldamata;

- igal juhul mõista kohtukulud välja hagejalt.

Vastuvõetavus

28 Komisjon vaidlustab käesoleva hagi vastuvõetavuse, esitades neli väidet. Esimene neist puudutab hagi esitamisega hilinemist, teine hagejat kahjustava õigusakti puudumist, kolmas hageja menetluse algatamise huvi puudumist ja neljas vaidluseseme puudumist.

Esimene ja teine väide vastuvõetamatuse kohta, mis põhinevad hagi esitamisega hilinemisel ja hagejat kahjustava õigusakti puudumisel

Poolte argumentide kokkuvõte

29 Hagi esitamisega hilinemise ja hagejat kahjustava õigusakti puudumise tõendamisel lähtub komisjon eeldusest, et vaidlustatud õigusaktid on esiteks otsused, mis tõlgendavad otsust, millega ta lubas NUON-il ja Mega Limburgil 28. oktoobri 1993. aasta istungil osaleda, ning mis teiseks tõlgendavad tema 4. oktoobri 1993. aasta otsust, millega ta saatis neile ühe koopia oma vastuväidetest, järeldades kaudselt, et see teatis ilma oma lisadeta ärisaladusi ei sisaldanud. Ta väidab, et kui need dokumendid oleks tõepoolest ärisaladusi sisaldanud, nagu väidab hageja, oleks hageja huve kahjustanud võimalus, et kolmandad ettevõtjad saavad neist teada, mitte see, kui need esitatakse hiljem liikmesriigi kohtule. Isegi kui nõustuda, et komisjoni vastuväidete esitamine liikmesriigi kohtule võis mõjutada hageja õiguslikku olukorda, ei ole see esitamine tema väitel 23. septembri 1994. aasta kirja tagajärg, kuna NUON-i ja Mega Limburgi advokaat oleks võinud samuti seda võimalust kasutada, veendumata eelnevalt, kas komisjoni talitused jagavad tema tõlgendust olemasolevast faktilisest ja õiguslikust olukorrast. Tegelikult ei ole komisjon pädev sellist kasutamist keelama või lubama.

30 Sellest järeldub komisjoni väitel esiteks, et kuna vaidlustatud õigusaktid on kõigest tõlgendavad otsused, millega ei saa varasemaid otsuseid muuta, on hagi vastuvõetamatu, kuna

see on esitatud üksnes kaht varasemat ning tähtaja jooksul vaidlustamata jäänud otsust kinnitavate õigusaktide vastu (Euroopa Kohtu 15. detsembri 1988. aasta otsus liidetud kohtuasjades 166/86 ja 220/86: Irish Cement vs. komisjon, EKL 1988, lk 6, ja Euroopa Kohtu 21. novembri 1990. aasta määrus kohtuasjas C-12/90: Infortec vs. komisjon, EKL1990, lk I-4265, punkt 10). Teiseks ei saa otsuse tühistamiseks asutamislepingu artikli 173 alusel menetlust algatada, kuna otsus ei kahjusta mingil viisil hageja huve (Esimese Astme Kohtu 18. detsembri 1992. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-10/92, T-11/92, T-12/92 ja T-15/92: Cimenteries CBR jt vs. komisjon, EKL 1992, lk II-2667, punkt 28).

31 Hageja vaidlustab kogu komisjoni arutluskäigu. Vaidlustatud otsusel on õiguslikke tagajärgi, mis mõjutavad mitmel põhjusel otseselt tema huve. Esiteks põhjustas otsus tema ärisaladuste avaldamise, kuna komisjoni vastuväited, mida too lubas Madalmaade kohtutes esitada, sisaldasid andmeid, mida Postbank nimetas sõnaselgelt ärisaladuseks, kui ta need komisjonile edastas. Teiseks, Euroopa Kohtu 24. juuni 1986. aasta otsuse (kohtuasjas 53/85: Akzo Chemie vs. komisjon, EKL 1986, lk 1965) kohaselt on õigusaktid õiguslikud tagajärjed ning seda tuleb asutamislepingu artikli 173 tähenduses otsuseks lugeda siis, kui sellega keeldutakse kohaldamast ühenduse õigusega ette nähtud kaitset. Seega saab vaidlustatud otsuse vastu algatada menetluse, kuna lubades NUON-il ja Mega Limburgil komisjoni vastuväiteid ja istungi protokollid riigisisestes kohtumenetlustes kasutada, nõrgendab otsus kaitset, mida hageja saab asutamislepingu artikli 214 ja määruse nr 17 artikli 20 alusel kasutada. Asjaolu, et selle otsusega võttis komisjon tagasi oma 4. oktoobri 1993. aasta kirjaga kehtestatud keelu, pidades seda õiguslikult põhjendamatuks, ei tähenda, et nimetatud otsusel ei oleks õiguslikke tagajärgi. Kolmandaks ei saa kõnealust otsust pidada üksnes tõlgendava sisuga otsuseks. Sellega vastati taotlusele, mille NUON ja Mega Limburg komisjonile 30. augusti 1994. aasta kirjaga esitasid ning mille sõnaselge eesmärk oli saada luba komisjoni 4. juuni 1993. aasta vastuväidete ja 28. oktoobri 1993. aasta istungi protokollid kasutamiseks riigisisestes menetlustes.

32 Lisaks juhib Postbank tähelepanu asjaolule, et vastupidiselt komisjoni väidetule ei kujuta otsus, mille vastu on algatatud käesolev menetlus, endast otsust, millega nõustatakse komisjoni vastuväiteid ja istungi protokollid NUON-ile ja Mega Limburgile edastama, vaid pigem otsust, millega lubatakse kolmandatel ettevõtjatel esitada neid dokumente riigisisestes kohtumenetlustes. Seoses sellega rõhutab Postbank, et kui ta kakskümmend päeva pärast seda, kui kaks eelmainitud ettevõtjat olid saanud oma valdusesse komisjoni vastuväidete täieliku versiooni, sai teada, et komisjon oli selle dokumendi kahele eelmainitud ettevõtjale edastanud, sai ta ühtlasi teada, et komisjon keelas vastuväiteid edastades neil ettevõtjatel sõnaselgelt kasutada kõnealuses dokumendis leiduvaid andmeid muidu kui selle istungi jaoks ettevalmistumiseks ning neid kolmandatele isikutele otseselt või kaudselt avaldada. Seega otsustas hageja, et ei algata selle akti vastu menetlust, kuna ta arvas, et kohtumenetlus "ei tooks talle mingit kasu".

Esimese Astme Kohtu hinnang

33 Kahe esimese vastuvõetamatust puudutava väite põhjendatuse üle otsustamiseks tuleb esmalt meenutada, et asutamislepingu artikli 173 alusel saab tühistamismenetlust algatada ainult selliste meetmete vastu, millel on siduvad õiguslikud tagajärjed. Füüsilise või juriidilise isiku hagi saab vastu võtta ainult juhul, kui vaidlustatud õigusakt võib puudutada hageja huve, tuues kaasa selge muutuse tema õiguslikus seisundis (vt eriti eespool viidatud kohtuotsuse Cimenteries CBR jt vs. komisjon punkti 28).

34 Kostja väitel on käesolev hagi peamiselt vastuvõetamatu kahel põhjusel. Esiteks on vaidlustatud otsus kõigest tõlgendav otsus, millel ei ole mingisuguseid õiguslikke tagajärgi. Teiseks ei mõjuta see kuidagi hageja õiguslikku seisundit, kui võtta arvesse asjaolu, et see ei takista ei ärisaladuste ega konfidentsiaalse teabe kaitsmist, mis komisjoni vastuväidetes väidetavalt sisaldasid.

35 Vastupidiselt sellele, mida väidab kostja, on 23. septembri 1994. aasta kiri sisu poolest otsus ning puudutab otseselt Postbanki huve. Esiteks võeti sellega osaliselt tagasi komisjoni 4. oktoobri 1993. aasta kirjas sisaldunud otsus, tühistades viimatimainitud aktis kehtestatud keelu komisjoni vastuväiteid riigisisestes kohtumenetlustes kasutada. Teiseks sisaldab see vastusena NUON-i ja Mega Limburgi taotlusele, millega paluti "luba" edastada komisjoni vastuväited ja istungi protokoll Gerechthof te Amsterdamile, komisjoni hinnangut, mille kohaselt puuduvad igasugused takistused, et esitada neid dokumente liikmesriigi kohtule.

36 Lisaks on komisjoni väited hageja huvide, eriti tema ärisaladuste puudutamise puudumise kohta, seotud käesoleva menetluse põhiküsimuse, mitte vastuvõetavusega. Tegelikult puudutavad need seda, kas komisjonil on kohustus ametisaladust pidada ning milline on selle ulatus, kui tegemist on hageja ja teiste GSA kokkuleppes osalevate pankade edastatud andmetega, mis sisalduvad just komisjoni vastuväidetes. Seega sisaldavad need väited analüüsi, kas otsus, millega NUON-ile ja Mega Limburgile anti "luba" esitada liikmesriigi ametiasutustele dokumente, mis sisaldasid hageja poolt konfidentsiaalseks nimetatud andmeid, on kooskõlas asutamislepingu artikliga 214 ja määruse nr 17 artikliga 20. Selle kooskõlalisuse uurimine ongi käesoleva vaidluse ese.

37 Eelneva põhjal leiab Esimese Astme Kohus, et otsusel on õiguslikud tagajärjed, mis võivad mõjutada hageja õiguslikku seisundit ning seega võib selle vastu asutamislepingu artikli 173 alusel tühistamismenetluse algatada.

38 Kuna käesolev hagi esitati 22. oktoobril 1994, st vähem kui kuu aega pärast otsuse hagejale teatavakstegemist, on see esitatud asutamislepingus ette nähtud tähtaja jooksul.

39 Sellest järeldub, et esimene ja teine vastuvõetamatust puudutav väide tuleb tagasi lükata.

Kolmas vastuvõetamatust puudutav väide, mis põhineb sellel, et hagejal puudub menetluse algatamise huvi

Poolte argumentide kokkuvõte

40 Komisjon väidab teise võimalusena, et hagejal ei ole "mingit õigustatud huvi" otsuse tühistamise vastu, kuna see puudutab vaidlusaluste dokumentide esitamist kahe riigisisese menetluse käigus ning Postbank on kostja ainult ühes neist menetlustest. Seega on käesolev hagi vastuvõetamatu, kuivõrd ta on suunatud otsuse vastu, mille komisjon tegi Mega Limburgi kohta, kes algatas hagi ainult ABN-i vastu.

41 Hageja vaidlustab selle väite. Otsuse tagajärjel avaldati Postbanki ärisaladused ja teda puudutav konfidentsiaalne teave nii komisjoni vastuväidete esitamisega kohtuasjas Mega Limburg versus ABN kui ka nende esitamisega kohtuasjas NUON versus Postbank või muudes kohtuasjades. Asjaolu, et ta ühes kahest kõnealusel riigisisese menetlusest ei osale, on seega

asjassepuutumatu.

Esimese Astme Kohtu hinnang

42 Kolmas vastuvõetamatust puudutav väide, mis põhineb sellel, et hagejal puudub menetluse algatamise huvi, on silmnähtavalt põhjendamatu. Komisjoni vastuväidete esitamine riigisiseses menetluses, kus Postbank ei osale, toob kaasa andmete edastamise, mis võivad olla konfidentsiaalsed, samamoodi nagu sama dokumendi esitamise korral riigisiseses menetluses, kus hageja osaleb. Seetõttu ei puutu asjaolu, et Postbank ühes kahest eelmainitud riigisiseseist menetlustest ei osale, vähimalgi määral hageja huvisse menetluse algatamise vastu.

43 Järelikult tuleb kolmas vastuvõetamatust puudutav väide tagasi lükata.

Neljas vastuvõetamatust puudutav väide, mis põhineb vaidluseseme puudumisel

Poolte argumentide kokkuvõte

44 Oma vasturepliigis väidab kostja, et käeolev hagi on jäänud täiesti ilma esemeta, kuna Gerechtshof te Amsterdam tegi 16. veebruaril 1995 eelmainitud riigisisestes menetlustes (Mega Limburg versus ABN ja NUON versus Postbank) kaks lõplikku otsust. Kuna menetlused, mille käigus kõnealused dokumendid esitati, on lõpetatud, on hageja esitatud tühistamisaotlus jäänud esemeta.

45 Oma vastustes Esimese Astme Kohtu küsimustele rõhutas hageja, et tal on endiselt tegelik huvi otsuse tühistamise vastu, kuna komisjoni vastuväited on mitme haldusmenetluses kaebuse esitanud või menetluse astunud ettevõtja käsutuses. Need ettevõtjad võivad alati otsustada seda dokumenti Madalmaade kohtus oma argumentide toetuseks kasutada. Juba kaks neist on algatanud Postbanki vastu menetluse, mis on Gerechtshof te Amsterdamis pooleli. Nad on esitanud samad argumentid, millele NUON ja Mega Limburg äsja lõppenud kohtuasjades tuginesid, ning on kaalunud võimalust kõnealuseid komisjoni vastuväiteid esitada. Seega oleks vaidlustatud otsuse tühistamise tagajärg, et takistataks selle dokumendi edastamist riigi kohtutele ning seal sisalduvate andmete hilisemat avaldamist.

46 Lisaks meenutab hageja, et nagu Euroopa Kohus on otsustanud, on hagejal piisavalt huvi otsuse vaidlustamise vastu, kui tal on põhjust karta, et väidetav rikkumine kordub (Euroopa Kohtu 6. märtsi 1979. aasta otsus kohtuasjas 92/78: Simmenthal vs. komisjon, EKL 1979, lk 777, 26. aprilli 1988. aasta otsus kohtuasjas 207/86: Apesco vs. komisjon, EKL 1988, lk 2151, ja eespool viidatud kohtuotsus Akzo Chemie vs. komisjon).

Esimese Astme Kohtu hinnang

47 Käesoleval juhul on riigisiseseid menetlused, mille käigus NUON ja Mega Limburg esitasid vaidlustatud otsuse tagajärjel komisjoni vastuväited, Gerechtshof te Amsterdami 16. veebruari 1995. aasta otsustega lõpetatud. Need otsused on lõplikud, kuna ükski osaline ei esitanud Hoge Raad der Nederlandenile apellatsiooni. Lisaks nähtub kohtutoimikust, et Gerechtshof ei võtnud

komisjoni vastuväiteid oma otsuse tegemisel arvesse. Seega ei ole kõnealuste dokumentide edastamine Postbanki menetluslikku seisundit kuidagi mõjutanud. Seega ei ole hagejal seoses riigisiseste menetlustega, mille käigus NUON ja Mega Limburg selle dokumendi komisjoni otsuse tagajärjel esitasid, enam tegelikku ega potentsiaalset huvi.

48 Esimese Astme Kohus leiab siiski, et nagu hageja on korduvalt kirjalikult ja suulise menetluse käigus mõista andnud, tuleb tema huvi otsuse tühistamise vastu uurida seoses kõnealuse õigusakti üldise ulatusega. Selles osas tuleb rõhutada, et oma 23. septembri 1994. aasta otsuses tühistas komisjon sõnaselgelt oma 4. oktoobri 1993. aasta kirjas leiduva keelu esitada tema vastuväiteid liikmesriikide kohtutele, jättes igal juhul kehtima sama dokumendi kolmandatele isikutele edastamise keelu. See tühistamine põhineb hinnangul, mille kohaselt komisjonil puudub igasugune kohustus keelata seda dokumenti ja istungi protokollid liikmesriikide kohtutele edastada. Niisiis on sellel konkreetsed tagajärjed, mis seisnevad kõigi sellise edastamise takistuste kõrvaldamises. Vaidlustatud otsust tuleb seega tõlgendada nii, et ta ei puuduta nende haldusmenetluse dokumentide edastamist konkreetse riigisisese menetluse raames, vaid hoopis nende esitamist kõikides liikmesriikide kohtutes.

49 Võttes arvesse otsuse ulatust ning asjaolu, et komisjoni vastuväited on mitme ettevõtja valduses, ei ole järelikult välistatud, et nad võiksid seda dokumenti kasutada teistes riigisisestes menetlustes. Sellest vaatepunktist on hagejal endiselt tegelik huvi käesoleva menetluse jätkumise vastu. Järelikult ei ole vaidlus jäänud ilma esemeta.

50 Eelnevast järeldub, et neljas vastuvõetamatust puudutav väide tuleb tagasi lükata.

Põhiküsimus

51 Oma hagi kinnituseks esitab hageja viis väidet. Esimene väide puudutab asutamislepingu artikli 214 ja määruse nr 17 artikli 20 rikkumist, teine - võimu kuritarvitamist, kolmas - õiguspäraste ootuste kaitse põhimõtte rikkumist, neljas asutamislepingu artikli 190 rikkumist ning viies asutamislepingu artikli 185 ja määruse nr 17 artikli 20 lõike 2 rikkumist.

Esimene väide, mis puudutab asutamislepingu artikli 214 ja määruse nr 17 artikli 20 rikkumist

52 Esimene väide koosneb kahest poolest. Esimeses pooles väidab hageja, et lubades 23. septembri 1994. aasta kirjaga NUON-il ja Mega Limburgil liikmesriigi kohtutele komisjoni vastuväidete ja 28. oktoobril 1993. aastal toimunud istungi protokollid täieliku versiooni esitada, rikkus komisjon määruse nr 17 artikli 20 lõiget 1. Väite teises pooles väidab hageja, et lubades kõnealuseid dokumente Gerechtshof te Amsterdamile edastada, rikkus komisjon asutamislepingu artiklit 214 ja määruse nr 17 artikli 20 lõiget 2, kuna need dokumendid sisaldavad lõike, mida nii hageja kui ka komisjon lugesid ärisaladuseks.

Esimese väite esimene pool, mis puudutab määruse nr 17 artikli 20 lõike 1 rikkumist

– Poolte argumentide kokkuvõte

53 Väite esimeses pooles väidab hageja, et lubades 23. septembri 1994. aasta kirjaga kahel kolmandal ettevõtjal liikmesriigi kohtutele komisjoni täieliku versiooni vastuväidete ja 28. oktoobril 1993. aastal toimunud istungi protokollis esitada, rikkus komisjon määruse nr 17 artikli 20 lõiget 1, mille kohaselt tohib haldusmenetlus käigus saadud teavet kasutada "ainult vastava nõude või uurimise jaoks".

54 Oma väite kinnituseks rõhutab ta esiteks, et komisjoni vastuväited ja istungi protokoll sisaldavad andmeid, mis on võetud GSA kokkulepet puudutavast teatisest või edastatud komisjonile teabenõute peale. Euroopa Kohtu praktika kohaselt (16. juuli 1992. aasta otsus kohtuasjas C-67/91: Asociación Española de Banca privada jt, EKL 1992, lk I-4785, edaspidi "AEB kohtuotsus") ei kohaldata määruse nr 17 artikli 20 lõiget 1 mitte ainult sama määruse artiklite 11, 12, 13 ja 14 kohaldamise tulemusel saadud teabe suhtes, vaid ka teatistest saadud teabe suhtes. Seega saab artikli 20 lõiget 2 käesoleval juhul kohaldada.

55 Järgmiseks märgib ta, et esiteks kasutati kõnealust teavet riigisisestes menetlustes, seega väljaspool komisjoni algatatud menetlust. Järelikult on niisugune kasutamine vastuolus eespool viidatud artikli 20 lõikega 1 (eespool viidatud AEB kohtuotsuse punkt 38 ja Euroopa Kohtu 19. mai 1994. aasta otsus kohtuasjas, C-36/92 P: SEP vs. komisjon, EKL 1994, lk I-1911, punkt 25 ja järgnevad punktid).

56 Teiseks väidab Postbank, et kuigi artikli 20 lõikes 1 kehtestatud keeld ei ole adresseeritud otseselt liikmesriikide kohtutele, peavad need siiski seda täitma. Tegelikult tähendab see, kui neis kohtutes kasutatakse või kui nad ise kasutavad komisjoni saadud teavet, tema kaitseõiguse ning komisjoni ja ettevõtjate vahelises koostöös reguleeriva õigusparaste ootuste kaitsmise põhimõtte rikkumist (AEB kohtuotsus).

57 Viimaks väidab hageja, et käesoleval juhul on komisjon korduvalt rikkunud põhimõtteid, mille ta sätestas 1993. aastal oma teatise komisjoni ja liikmesriikide kohtute koostöö kohta EMÜ asutamislepingu artiklite 85 ja 86 kohaldamisel (EÜT 1993, C 39, lk 6, edaspidi "komisjoni ja liikmesriikide kohtute koostööd puudutav teatis" või "teatis"). Täpsemalt, ta eiras neutraalsuse ja objektiivsuse põhimõtteid, millele kohtumenetlused alluvad, ning rikkus eriti oma kohustust jätta rahuldamata teabenõuded, mis ei tule otse ega kaudselt mõne liikmesriigi kohtult.

58 Komisjon vaidlustab kõik need argumendid.

59 Esiteks väidab ta, et vastaspoole viide määruse nr 17 artikli 20 lõikele 1 ei ole õige, kuna Postbank ei heida talle ette saadud teabe õigusvastast kasutamist, vaid hoopis selle avaldamist. Kohtujurist Lenzi ettepaneku kohaselt, mille ta tegi eespool viidatud kohtuasjas Akzo Chemie vs. komisjon, kuulub selline avaldamine üksnes nimetatud artikli lõike 2 kohaldamisalasse.

60 Lisaks ei saa määrust nr 17 käesoleval juhul kohaldada, kuna see puudutab üksnes asutamislepingu artiklite 85 ja 86 kohaldamise menetlusi komisjonis ja liikmesriikide asutustes. Määrus sisaldab üksnes komisjoni ja liikmesriikide asutuste suhteid reguleerivaid eeskirju (AEB kohtuotsus). Niisiis ei puuduta see liikmesriikide kohtuid, kes võivad üksikisikute vahelises konfliktis kohaldada artikleid 85 ja 86 nende vahetu õiguspõhise alusel (Euroopa Kohtu 30. jaanuari 1974. aasta otsus kohtuasjas 127/73: BRT, EKL 1974, lk 51). Lisaks on see, kui liikmesriigi kohus saab kasutada komisjoni vastuväiteid, kooskõlas nii tema ülesandega kaitsta üksikisikute õigusi asutamislepingu artiklite 85 ja 86 kohaldamisalasse kuuluvate õigussuhete raames kui ka liikmesriikide kohtute ja komisjoni vahelise koostöö üldpõhimõttega. Samuti ei takista see kuidagi ettevõtjate kaitseõiguse tagamist.

61 Mis puutub etteheitesse komisjoni ja liikmesriikide kohtute vahelist koostööd puudutava teatise rikkumise kohta, vastab kostja, et seda teatist ei saa käesoleval juhul kohaldada. See puudutab pigem olukorda, kus liikmesriigi kohus nõuab komisjonilt teavet. Käesolevas asjas esitas selle teabe liikmesriigi kohtule kolmas isik, kes ei osalenud haldusmenetluses ning kelle käsutuses oli üks selle dokumentidest. Selline olukord kuulub liikmesriikide menetluseeskirjade, mitte ühenduse õiguse kohaldamisalasse.

– Esimese Astme Kohtu hinnang

62 Esimese väite esimeses pooles tugineb hageja sellele, et komisjon on väidetavalt rikkunud määruse nr 17 artikli 20 lõiget 1, kus on keelatud kasutada artiklite 11, 12, 13 ja 14 kohaldamise tulemusena saadud teavet muul eesmärgil kui vastava nõude jaoks. See keeld tähendab, et komisjon ja liikmesriikide asutused, kelle valduses see informatsioon õiguspäraselt on, ei tohi kasutada seda informatsiooni muul eesmärgil kui see, mille jaoks see on saadud (vt eespool viidatud AEB kohtuotsuse punkti 37 ning kohtuotsuse SEP vs. komisjonipunkti 28).

63 Et saada teada, kas määruse nr 17 artikli 20 lõige 1 seab niisugusel juhul nagu käesolevas asjas komisjonile kohustuse keelata ettevõtjatel, kellele see institutsioon on edastanud teatavad haldusmenetluse dokumendid, esitada neid riigisisises kohtumenetluses, tuleb seda artiklit tõlgendada lojaalse koostöö põhimõtte valguses, mis reguleerib asutamislepingu artikli 5 kohaselt liikmesriikide ja institutsioonide vahelisi suhteid. Käesolevas kohtuasjas on tegemist komisjoni ja liikmesriikide kohtute koostöö juhuga, kuna need kohtud saavad tänu sellele, et üks kohtumenetluse pooli esitas eelmainitud dokumendid, neid kasutada, hinnates, kas asutamislepingu artikleid 85 ja 86 on rikutud.

64 Eespool viidatud artiklist 5 tulenev lojaalse koostöö põhimõte seab ühenduse institutsioonidele, eriti komisjonile, kelle ülesanne on hoolitseda asutamislepingu sätete kohaldamise eest, kohustuse pakkuda aktiivselt abi kõigile liikmesriikide kohtutele, kes menetlevad ühenduse õigusnormide rikkumisi. See abi, mis esineb mitmel kujul, võib seisneda selles, et vajaduse korral esitatakse liikmesriikide kohtutele dokumendid, mille institutsioonid on oma ülesannete täitmise käigus saanud (vt Euroopa Kohtu 13. juuli 1990. aasta määrust kohtuasjas C-2/88 Imm.: Zwartveld jt, EKL 1990, lk I-3365, punktid 16-22).

65 Nagu Euroopa Kohtu praktikast nähtub, tähendab see põhimõtte ühenduse konkurentsieskirjade kohaldamise menetluses eelkõige seda, et liikmesriigi kohtul on õigus küsida komisjonilt teavet menetluse seisust, mille see institutsioon võib olla algatanud, ning õigus saada sellelt institutsioonilt majandus- ja õiguslaseid andmeid, mida see saab talle anda (Euroopa Kohtu 28. veebruari 1991. aasta otsus kohtuasjas C-234/89: Delimitis, EKL 1991 lk I-9, punkt 53, ja 12. detsembri 1995. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-319/93, C-40/94 ja C-224/94: Dijkstra jt, EKL 1995, lk I-4471, punkt 36).

66 Vastupidiselt sellele, mida väidab hageja, ei kuulu selline koostöö komisjoni ja liikmesriikide kohtute vahel aga määruse nr 17 kohaldamisalasse. See määrus puudutab üksnes komisjoni suhteid asutamislepingu artiklis 88 mainitud liikmesriikide asutustega, kellel on komisjoni pädevusega paralleelne pädevus. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei hõlma liikmesriikide asutused, millele selles määrukses viidatakse, liikmesriikide kohtuid, kes kohaldavad asutamislepingu artikleid 85 ja 86 nende vahetu õigusmõju alusel (vt selle kohta Euroopa Kohtu eespool viidatud kohtuotsuse BRT punkte 15-20, 10. juuli 1980. aasta otsust kohtuasjas 37/79: Marty EKL 1980, lk 2481, punkt 13, ja 30. aprilli 1986. aasta otsust liidetud kohtuasjades 209/84, 210/84, 211/84, 212/84 ja 213/84: Asjes jt, EKL 1986, lk 1425, punktid

55 ja 56). Järelikult ei saa eespool viidatud artikli 20 lõiget 1 tõlgendada, nagu seaks see komisjonile kohustuse keelata ettevõtjatel riigisisese kohtumenetluse raames haldusmenetluse dokumente esitada.

67 Nii või teisiti, kui seda sätet, mis nõuab, et komisjon ja liikmesriikide asutused kasutaksid haldusmenetluse käigus saadud informatsiooni ainult "vastava nõude või uurimise jaoks", tõlgendatakse nii, nagu seda soovib hageja, st nagu see keelaks saadud informatsiooni igasuguse kasutamise liikmesriikide kohtute poolt, ei oleks selline tõlgendus mitte üksnes lojaalse koostöö põhimõttega lepitamatu, vaid kahjustaks ka üksikisikute vahelistes suhetes asutamislepingu artikli 85 lõike 1 ja artikli 86 vahetust õiguspärasust tulenevaid üksikisikute õigusi, mida liikmesriikide kohtud peavad kaitsma (eespool viidatud kohtuotsuse BRT punkt 16).

68 Kahtlemata on nimetatud keelu eesmärk tagada ettevõtjate kaitse, kes on huvitatud, et konfidentsiaalset informatsiooni, eriti asjaomase haldusmenetluse käigus komisjonile edastatud ärisaladusi ei avaldataks. Sellise kaitse nõue ei saa siiski vähendada seda informatsiooni valdavate ettevõtjate õigust end riigisiseses kohtumenetluses kaitsta.

69 Lisaks ei ole see keeld konfidentsiaalsete andmete ja ärisaladuste kaitsmiseks hädavajalik. Kui haldusmenetluse dokumendid esitatakse riigisiseses menetluses, eeldatakse, et liikmesriikide kohtud tagavad konfidentsiaalse informatsiooni, eriti ärisaladuste kaitse, kuna need asutused on asutamislepingu artiklis 5 kehtestatud koostööpõhimõtte kohaselt ühenduse õigusnormide täieliku kehtivuse tagamiseks kohustatud kaitsma õigusi, mille need normid üksikisikutele annavad (vt eriti 19. juuni 1990. aasta otsust kohtuasjas C-213/89: Factortame, EKL 1990, lk I-2433, punktid 18-21).

70 Selline järeldus ei ole vastuolus AEB kohtuotsusega, millele tugineb hageja. Selles kohtuotsuses lähtus Euroopa Kohus eeldusest, et määrus nr 17 puudutab eriti "tingimusi, mille raames liikmesriikide asutused võivad tegutseda, takistamata komisjoni läbiviidavaid menetlusi, vaid tagades hoopis huvitatud isikute õiguste tõhusa kaitse" (punkt 31). Kohaldades seejärel seda üldreeglit, leidis Euroopa Kohus (punktis 37), et liikmesriikide ametiasutused on asutustena, kelle "valdusesse kuulub õiguspäraselt" komisjoni poolt haldusmenetluse käigus saadud informatsioon, kohustatud vastavalt määruse nr 17 artiklile 20 ametisaladust pidama. Ta täpsustas (punktides 42 ja 43), et need asutused ei tohi kasutada seda informatsiooni tõendusmaterjalina, vaid üksnes riigisisese menetluse algatamist põhjendades. Isegi kui Euroopa Kohus mainib selle kohtuotsuse resolutiivosas ning mitmes põhjenduses, mis puudutavad liikmesriikide ametiasutuste kohustust ametisaladust pidada, "liikmesriike", ei saa seda tõlgendada nii, et Euroopa Kohus oleks tahtnud seada liikmesriikide kohtutele samad piirangud, mis kehtivad haldusasutustele. Selline lai tõlgendus läheks kaugemale selle kohtuotsuse sõnastusest, mis, nagu eelnevast nähtub, puudutab üksnes komisjoni suhteid ja liikmesriikide ametiasutustega, kes täidavad komisjoni poolt konkurentsi valdkonnas täidetavatele ülesannetele vastavaid ülesandeid.

71 Lisaks ei ole põhjendatud ka hageja argument, et vaidlustatud otsus, mis lubab ettevõtjatel kasutada liikmesriikide kohtus haldusmenetluse käigus saadud informatsiooni, rikub kaitseõigust ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtet, mis reguleerib komisjoni ja ettevõtjate vahelist koostööd (vt punkti 56 *in fine*).

72 Kaitseõiguse osas, mis Postbankile riigisisestest menetlustes kuulub, tuleb rõhutada, et isegi kui asjaolu, et üks menetluse osalisi esitab eelmainitud informatsiooni sisaldavaid dokumente, võib nõrgendada ettevõtjate positsiooni, keda see informatsiooni puudutab, on siiski liikmesriigi

kohtu ülesanne tagada selle riigi menetlusnormide kohaselt nende ettevõtjate kaitseõigused. Sellest seisukohast võib liikmesriigi kohus, kui tegemist on näiteks sellise juhuga nagu käesolevas asjas, võtta arvesse komisjoni vastuväidetes väljendatud arvamuse ajutist iseloomu ning võimalust riigisisene menetlus peatada, kuni see institutsioon jõuab lõplikule seisukohale. Liikmesriikide kohtutele teatavate dokumentide edastamise väidetav kahjulik mõju ei saa seega kuidagi õigustada seda, et komisjon lihtsalt keelaks neid esitada.

73 Samuti ei kahjusta kõnealuste dokumentide esitamine hageja kaitseõigust haldusmenetluse raames. Postbanki mainitud "õiguspärane ootus" puudutab - eriti AEB kohtupraktika järgi, millele hageja tugineb, - nii ettevõtjate õigust saada konkurentsiasjade uurimise raames teavet komisjoni eesmärkide kohta ja lasta end sellega seoses ära kuulata kui ka õigust sellele, et "saadud informatsiooni ei kasutataks hiljem väljaspool õiguslikku raamistikku, milles [teabe-] nõue esitati" (eespool viidatud AEB kohtuotsuse punkt 36). Esimese Astme Kohus leiab, et kõnealuste dokumentide, eriti komisjoni vastuväidete edastamisel liikmesriikide kohtutele ei ole haldusmenetluse raames mingit mõju, kuna see edastamine ei võta asjaomastelt ettevõtjatelt õigust, et komisjon neid teavitaks ja nad ära kuulaks kõigi neis dokumentides leiduvate faktiliste ja õiguslike andmete osas. Lisaks ei saa, nagu nähtub eelnevast, kehtestada neile kohtutele piiranguid, mille määrus nr 17 seab komisjoni saadud informatsiooni kasutamisele, kuna seda määrust ei saa komisjoni ja liikmesriikide kohtute vahelise koostöö raames kohaldada.

74 Viimaks ei ole hagejal alust tugineda otsuse ning komisjoni ja liikmesriikide kohtute koostööd puudutava eespool viidatud teatise vastuolule, et tõendada teisest aspektist eespool viidatud artikli 20 lõike 1 väidetavat rikkumist.

75 Selles teatises, eriti peatükis, mille pealkiri on "liikmesriikide kohtute ja komisjoni koostöö", tunnistab see institutsioon esiteks, et on "kohustatud asutamislepingu artikli 5 kohaselt [nagu seda on tõlgendatud Euroopa Kohtu eespool viidatud määruses Zwartveld jt ja eespool viidatud kohtuotsuses Delimitis] tegema lojaalset koostööd liikmesriikide kohtutega, kelle ülesanne on hoolitseda ühenduse õiguse rakendamise ja sellest kinnipidamise eest liikmesriikide õiguskorras" (vt punkti 33). [siin ja edaspidi on osundatud teatist tsiteeritud mitteametlikus tõlkes] Seega esitas ta üldised andmed oma koostöökohustuse täitmise kohta, täpsemalt informatsiooni kohta, mida ta kavatseb liikmesriikide kohtutele anda. Selle teatise punktis 42, millele hageja tugineb, täpsustas kostja eriti, et liikmesriikide kohtute menetlusi suunavat neutraalsuse ja objektiivsuse põhimõtet järgides "rahuldab ta informatsiooninõudeid üksnes siis, kui need tulevad otse või kaudselt mõne liikmesriigi kohtult [...]".

76 Seega nähtub teatise sõnastusestki, et komisjon ei ole võtnud endale kohustust keelata haldusmenetluses osalevatel ettevõtjatel esitada liikmesriikide kohtutele selle menetluse käigus saadud dokumente, vaid ta kavatseb üksnes täpsustada tingimusi, mille raames ta käsitleb informatsiooninõudeid, mille võivad talle esitada need kohtud või üks riigisisese menetluse pooltest.

77 Kõigest eelnevast järeldub, et esimese väite esimene pool ei ole põhjendatud.

Esimese väite teine pool, mis puudutab asutamislepingu artikli 214 ja määruse nr 17 artikli 20 lõike 2 rikkumist

– Poolte argumentide kokkuvõte

78 Väite teise poolega väidab hageja, et lubades oma vastuväited *Gerechthof te Amsterdamile* edastada, rikkus komisjon asutamislepingu artiklit 214 ja määruse nr 17 artikli 20 lõiget 2, kuna see dokument sisaldab lõike, mida nii hageja kui ka komisjon lugesid ärisaladuseks.

79 Hageja väitel laieneb asutamislepingu artiklis 214 ja määruse nr 17 artikli 20 lõikes 2 sätestatud keeld igasugusele avalikustamisele väljaspool komisjonis algatatud konkurentsioiguse kohaldamise menetlust ning järelikult ka ametisaladuse pidamise kohustuse alla kuuluva informatsiooni edastamisele liikmesriikide kohtutele (eespool viidatud kohtuotsuse *Delimitis* punkt 53 ning komisjoni ja liikmesriikide kohtute vahelist koostööd puudutav teatis). Sellest järeldub, et kostja pidi NUON-ile ja Mega Limburgile vastuväiteid ning istungi protokollid saates lisama tingimuse (mis 4. oktoobri 1993. aasta kirjas tõepoolest ära toodud), et neid dokumente ei kasutataks riigisisestes kohtumenetlustes ega lastaks kolmandatel isikutel nendega otse või kaudselt tutvuda. Vastasel korral oleks ta vastavalt eespool viidatud kohtuotsusele *Akzo Chemie vs. komisjon* pidanud enne dokumentide edastamist konsulteerima kõigi pankadega, kes olid märkinud, et nende esitatud informatsioonis leidub ärisaladusi.

80 Komisjon vastab, et asutamislepingu artikkel 214 ja määruse nr 17 artikli 20 lõige 2 käsitlevad üksnes informatsiooni, mis kuulub on oma laadilt ametisaladused. Nagu kinnitati kohtujuristi ettepanekus, mis tehti eespool viidatud kohtuasjas *Akzo Chemie vs. komisjon*, peab sellel informatsioonil olema teatav tähtsus ning seda ei tohi olla võimalik kolmandatele isikutele kättesaadavaks teha, ilma et see põhjustaks ettevõtjale ebameeldivusi.

81 Käesoleval juhul ei ole toimunud informatsiooni avaldamist, mis selliseid ebameeldivusi põhjustaks. Seoses sellega väidab komisjon, et ametisaladuse pidamise kohustus on käesoleval juhul vähem range, kuna see ei puuduta dokumendi esitamist riigisiseses menetluses, vaid hoopis teatava informatsiooni edastamist kolmandatele ettevõtjatele, kellele määruse nr 17 artikkel 19 annab õiguse selgitusi anda. Sellisel juhul võib komisjon aga Euroopa Kohtu praktika kohaselt (eespool viidatud kohtuotsuse *Akzo Chemie vs. komisjon* punkt 27) "edastada riiklikele kohtutele teavet, mis kuulub ametisaladuse pidamise kohustuse alla, tingimusel, et need andmed oleksid vajalikud uurimise kohasel läbiviimisel". Järelikult ei ole määruse nr 17 artikli 20 lõiget 2 ja asutamislepingu artiklit 214 rikutud. Kui NUON ja Mega Limburg esitasid komisjoni vastuväited hiljem liikmesriigi kohtutele, puudutab see liikmesriigi kohtuid, mitte komisjoni, kellel ei olnud võimalik seda takistada ega lubada. Sellise esitamise lubatavuse hindamine kuulub seega ainult liikmesriikide õiguse pädevusse. Kuna käesoleval juhul esitati see dokument kohtumenetluse käigus, mille kõigi käsutuses nimetatud dokument juba oli, ei ole toimunud mingit avaldamist eespool viidatud artikli 20 lõike 2 tähenduses.

82 Lisaks rõhutab komisjon, et hageja ei heida talle ette mitte ainult viidatud sätetes käsitletud ametisaladuse rikkumist, vaid ka ärisaladuste kaitse üldpõhimõtte rikkumist. Selles osas kinnitab kostja esiteks, et kui eeldada, et tema vastuväidetes leidis ärisaladusi, jäid need kaitsest ilma, kui need tehti avalikuks selle dokumendi edastamisega NUON-ile ja Mega Limburgile. Teise võimalusena väidab ta, et tema vastuväidete versioon, mis NUON-ile ja Mega Limburgile esitati, ei sisaldanud mingeid ärisaladusi, kuna see versioon ei hõlmanud vastuväiteteatise lisasid.

83 Hageja vastab selle kohta esiteks, et käesoleval juhul ei ole tal vaja tugineda ärisaladuste kaitse üldpõhimõtte rikkumisele. Komisjon ise tunnistas, et tema vastuväiteteatistes leidis konfidentsiaalset informatsiooni, mis kuulus hageja ametisaladuse alla. Teiseks väidab ta, et kui 1993. aastal edastati asjast huvitatud ettevõtjatele komisjoni vastuväiteteatis, mille käigus

avaldati seal leiduv teave piiratult, mitte tervikuna, ei jäänud see informatsioon lõplikult ilma kaitsest, mis sellele kui ametisaladusele kuulub. Järelikult kujutab selle informatsiooni edastamine liikmesriikide kohtutele 1994. aastal endast ametisaladuse rikkumist.

– Esimese Astme Kohtu hinnang

84 Esimese väite teise poolega väidab hageja, et kui komisjon ei keelanud NUON-il ja Mega Limburgil Gerechthof te Amsterdamile komisjoni 14. juuni 1993. aasta vastuväiteid ja 28. oktoobril 1993. aastal toimunud istungi protokollis esitada, rikkus ta määruse nr 17 artikli 20 lõiget 2. Komisjon väidab seevastu, et ta ei ole rikkunud ei ametisaladuse pidamise kohustust ega avaldanud Postbanki ärisaladusi, kuna esiteks ei saa sätteid, millele vastaspool tugineb, käesoleval juhul kohaldada, ning teiseks ei sisaldanud kõnealused dokumendid mingit ärisaladust, millel oleks vähimatki kaubanduslikku tähtsust.

85 Väite teise poole üle otsustamiseks tuleb esmalt meenutada käesoleval juhul asjakohaseid sätteid, mis käsitlevad ametisaladust, mille pidamine on komisjonile ühenduse konkurentsieeskirjade kohaldamise menetluses kohustuslik. Asutamislepingu artiklis 214 on sätestatud: "Ühenduse institutsioonide liikmed, komiteede liikmed ja ühenduse ametnikud ning muud teenistujad ei tohi isegi pärast oma ametikohustuste lõppemist avalikustada ametisaladuse pidamise kohustuse alla kuuluvat informatsiooni, iseäranis informatsiooni, mis puudutab ettevõtjaid, nende ärisuhteid või nende kulutuste komponente." Lisaks on määruse nr 17 artikli 20 lõikes 2 sätestatud: "Piiramata artiklite 19 ja 21 sätete kohaldamist, ei või komisjon ja liikmesriikide pädevad asutused, nende ametnikud ja muud teenistujad avaldada [selle] määruse kohaldamisel neile teatavaks saanud informatsiooni, mis oma laadilt on ametisaladus."

86 Ametisaladuse pidamise kohustuse alla kuuluv informatsioon võib olla nii konfidentsiaalne informatsioon kui ka ärisaladus. Asutamislepingu artiklit 214 kohaldatakse igasuguse "ametisaladuse pidamise kohustuse alla" kuuluva informatsiooni suhtes. Eriti puudutab see artikkel "informatsiooni, mis puudutab ettevõtjaid, nende ärisuhteid või nende kulutuste komponente". Seega viidatakse seal sõnaselgelt informatsioonile, mis kuulub oma sisu poolest ärisaladuste kategooriasse, nagu see on määratletud Euroopa Kohtu praktikas (eespool viidatud kohtuotsus *Akzo Chemie vs. komisjon*).

87 Ärisaladus on informatsioon, mille esitanud isiku huve võib selle üldsusele avaldamise kõrval tõsiselt kahjustada ka lihtsalt selle edastamine teisele isikule. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb vastavalt üldpõhimõttele, millest lähtuvad konkurentsioiguse menetluseeskirjad, tagada määruse nr 17 artikli 19 lõikes 3 ja artikli 21 lõikes 2 käsitletud ärisaladuste "eriline kaitse" (vt eriti eespool viidatud kohtuotsuse *Akzo Chemie vs. komisjon* punkte 28 ja 29). Samuti peab komisjon siis, kui ta peab konkreetsetel juhtudel kindlaks tegema, kas dokumentides, mille edastamine kolmandatele isikutele on kõne all, leidub ärisaladusi, kohaldama dokumentide edastamise suhtes asjakohast menetlust, kaitsmaks asjaomaste ettevõtjate õigustatud huvi, et nende ärisaladusi ei avaldataks.

88 Käesoleval juhul on hageja ja teised asjaomased pangad korduvalt väitnud, et komisjoni vastuväidetes leidub konfidentsiaalset informatsiooni ja ärisaladusi. Konkreetsemalt protesteeris Madalmaade pangaliit NVB komisjonile adresseeritud 27. oktoobri 1993. aasta kirjas ning 28. oktoobri 1993. aasta istungil komisjonil vastuväidete saatmise vastu NUON-ile ja Mega Limburgile, väites, et need vastuväited sisaldavad ärisaladusi ning et sellise dokumendi täielikku versiooni ei tohi kolmandatele ettevõtjatele esitada. Pärast seda, kui komisjon oli 23. septembri 1994. aasta kirjaga sõnaselgelt kõrvaldanud kõik takistused, mis keelasid NUON-il ja

Mega Limburgil neid dokumente liikmesriigi kohtule esitamast, nõudis Postbank lisaks, et komisjon seda otsust muudaks, meenutades, et komisjoni vastuväited põhinesid informatsioonil, mida NVB ja tema ise olid "sõnaselgelt ärisaladuseks nimetanud". Komisjon leiab seevastu omalt poolt, et vastuväiteteatise versioon, mille ta NUON-ile ja Mega Limburgile esitas, ei sisaldanud ilma oma lisadeta mingeid ärisaladusi. Lisaks edastas komisjon, hoolimata hageja ja NVB vaidlustamisest, selle dokumendi NUON-ile ja Mega Limburgile. Seejärel ei teatanud ta asjaomastele pankadele asjaolust, et kaks eelmainitud ettevõtjat olid talt palunud, et nad saaksid selle dokumendi riigisisises menetluses esitada, ning viimaks teatas ta neile pankadele oma jaatavast vastusest alles pärast seda, kui oli vaidlustatud otsuse NUONile ja Mega Limburgile saatnud.

89 Hinnates, kas komisjon on oma käitumisega ametisaladuse pidamise kohustust rikkunud, nagu väidab Postbank, tuleb rõhutada, et asutamislepingu artikkel 214 ja määruse nr 17 artikli 20 lõige 2 ei nõua, et see institutsioon keelaks kolmandatel ettevõtjatel riigisisises kohtumenetluses esitada dokumente, mis on saadud komisjonis toimivas menetluses ning mis sisaldavad konfidentsiaalset informatsiooni ja ärisaladusi. Olgugi et need sätted takistavad ettevõtjatel neid dokumente kolmandatele isikutele edastada, ei keela nad mingil viisil neid liikmesriikide kohtule esitada. Esiteks ei saa artikli 20 lõiget 2 käesoleval juhul tõepoolest kohaldada, kuna, nagu on juba rõhutatud, väljub igasugune otsene ja kaudne koostöö komisjoni ja liikmesriikide kohtute vahel selle määruse kohaldamisalast. Teiseks ei saa asutamislepingu artiklit 214, mis keelab institutsioonide ametnikel ja teenistujatel avaldada kolmandatele isikutele konfidentsiaalset informatsiooni ja ärisaladusi, tõlgendada nii, nagu peaks komisjon ametisaladuse pidamise kohustuse tõttu keelama ettevõtjatel esitada liikmesriikide kohtutes mis tahes viisil dokumente, mis on saadud haldusmenetluse käigus. Selline tõlgendus võiks häirida liikmesriikide kohtute ja ühenduse institutsioonide koostööd, mis on ette nähtud asutamislepingu artiklis 5, ning eriti riivata ettevõtjate õigust tõhusale kohtulikule kaitsele. Täpsemalt jätkaks see niisugusel juhul nagu käesolevas asjas teatavad ettevõtjad ilma liikmesriikide kohtute kaitsest nende õigustele, mille nad on saanud asutamislepingu artiklite 85 ja 86 vahetust õigusmõjust tulenevalt.

90 Sellest hoolimata ei tohi komisjon liikmesriikide kohtule koostööd pakkudes mingil juhul nõrgendada tagatise, mille ametisaladust käsitlevad ühenduse õigusnormid üksikisikutele annavad (vt eespool viidatud kohtuotsuse Delimitis punkti 53). Selliste tagatiste säilitamiseks peab komisjon, kui mõni ettevõtja pöördub tema poole taotlusega, mis puudutab õigust neile kohtule konfidentsiaalset informatsiooni ja ärisaladusi sisaldavaid dokumente esitada, võtma tarvitusele kõik vajalikud ettevaatusabinõud, et neid dokumente liikmesriigi kohtule edastades asjaomaste ettevõtjate õigust selle informatsiooni kaitsele kuidagi ei riivataks. Need ettevaatusabinõud võivad seisneda näiteks selles, et kohtule teatatakse dokumentidest või dokumendilõikudest, mis konfidentsiaalset informatsiooni või ärisaladusi sisaldavad. Nagu juba meenutatud, on selle informatsiooni konfidentsiaalsuse või seal leiduvate ärisaladuste kaitse liikmesriigi kohtu ülesanne.

91 Just sellisel juhul nagu käesolevas asjas, kus asjaomased ettevõtjad märkisid haldusmenetluse käigus, et tegemist on ärisaladustega, peab komisjon vastavalt eespool viidatud kohtuotsuses *Akzo Chemie vs. komisjon* kehtestatud üldreeglile andma neile ettevõtjatele võimaluse oma seisukoht teatavaks teha. Eriti peab ta andma neile võimaluse anda teada nii dokumendilõikudest, mille ettevaatusabinõudeta edastamine liikmesriigi kohtule võiks neid kahjustada, kui ka kirjeldada selle kahju laadi ja ulatust.

92 Kõigist eelnevatest kaalutlustest nähtub, et vastupidiselt hageja väidetele ei riku komisjon ühenduse konkurentsieeskirjade kohaldamise menetluses põhimõtteliselt asutamislepingu

artiklit 214, kui ta ei keela konfidentsiaalset informatsiooni ja ärisaladusi sisaldavaid dokumente liikmesriikide kohtutele edastada. See institutsioon rikub ametisaladuse pidamise kohustust ainult siis, kui ta lubab edastada neid dokumente liikmesriikide kohtutele, võtmata selle informatsiooni konfidentsiaalsuse või seal leiduvate ärisaladuste kaitsmiseks tarvitusele vajalikke ettevaatusabinõusid, sh menetluslikke abinõusid.

93 Teatud juhtudel on siiski võimalik, et isegi kui komisjon võtab tarvitusele kõik eelmainitud ettevaatusabinõud, ei taga see kolmandate isikute ega ühenduse täielikku kaitset. Euroopa Kohtu praktika kohaselt võib komisjon erandlikel juhtudel keelduda dokumente liikmesriikide kohtutele esitamast. Selline keeldumine on õigustatud ainult juhul, kui see on ainuke abinõu, mille abil on võimalik tagada "kolmandate isikute õiguste kaitse", mis on põhimõtteliselt liikmesriikide kohtute ülesanne, või "kui nende andmete avaldamine võiks kahjustada Euroopa Ühenduste toimimist ja sõltumatust", mille hindamine kuulub seevastu asjaomaste ühenduse institutsioonide ainupädevusse (vt selle kohta Euroopa Kohtu 6. detsembri 1990. aasta otsust kohtuasjas C-2/88 Imm.: Zwartveld jt, EKL 1990, lk I-4405, punktid 10 ja 11, ning Euroopa Kohtu 7. novembri 1985. aasta otsust kohtuasjas 145/83: Adams vs. komisjon, EKL 1985, lk 3539, punktid 43 ja 44).

94 Käesoleval juhul, kus haldusmenetluses osalevad pangad on korduvalt väljendanud oma vastasseisu just komisjoni vastuväidetes sisalduva informatsiooni avaldamisele, tuleb nentida, et isegi kui komisjon vaidlustas, et kõnealustes dokumentides leidub ärisaladusi, oleks ta pidanud nende ettevõtjate seisukohta tähelepanelikult uurima, et kaitsta nende huvi seal leiduva informatsiooni avaldamatajätmise vastu. Täpsemalt, võttes arvesse, et esiteks edastas see institutsioon haldusmenetluse käigus oma vastuväiteteatise NUON-ile ja Mega Limburgile, andmata asjaomastele ettevõtjatele, eriti Postbankile, võimalust teatavaks teha oma seisukohta ärisaladuste leidumise üle selles dokumendis (mis on vastuolus eespool viidatud kohtuotsuse Akzo Chemie vs. komisjon punktiga 29), ja et teiseks teatas NVB selliste saladuste olemasolust pärast seda, kui ta oli teada saanud nende vastuväidete edastamisest nimetatud ettevõtjatele, oleks kostja pidanud selles dokumendis käsitletud pankadele teatama NUON-i ja Mega Limburgi taotlusest esitada komisjoni vastuväited ja istungi protokoll riigisisel kohtumenetlusel. Lisaks oleks ta, võttes arvesse pankade märkusi, et neis dokumentides leidub ärisaladusi, pidanud neile pankadele viivitamatult saatma põhjendatud otsuse.

95 Kuna komisjon oleks pidanud oma vastuväidete ja istungi protokollide edastamisel kolmandatele ettevõtjatele järgima Euroopa Kohtu poolt eespool viidatud kohtuotsuses Akzo Chemie vs. komisjon kirjeldatud menetlust ning kuna ta seda ei teinud, oleks see institutsioon pärast seda, kui mõned neist ettevõtjatest olid küsinud temalt "luba" esitada neid dokumente riigisisestes kohtumenetlustes, pidanud seda enam võtma vajalikke meetmeid, et vältida vähimatki ohtu, et neis dokumentides leiduda võivaid ärisaladusi avaldataks. Kohtutoimikust nähtub aga, et kostja ei teatanud hagejale sellest NUONi ja Mega Limburgi taotlusest ning saatis NVB-le jaatava vastuse alles neli päeva pärast seda, kui ta oli selle edastanud neile ettevõtjatele.

96 Sellest järeldub, et käesoleval juhul on komisjon rikkunud ametisaladuse pidamise kohustust, andmata Postbankile võimalust teha teatavaks oma seisukohta kõnealuste dokumentide kohtule esitamise üle ning võtmata mingeid meetmeid, et kaitsta selle informatsiooni konfidentsiaalsust või seal leiduvaid ärisaladusi, mille kaitsmist asjaomased pangad seevastu nõudsid.

97 Seega on käesoleva hagi esimese väite teine pool põhjendatud.

98 Neil asjaoludel tuleb komisjoni 23. septembri 1994. aasta kirjas sisaldunud ja 3./4. oktoobri 1994. aasta kirjaga kinnitatud otsus tühistada, ilma et oleks vaja otsustada teiste hageja esitatud väidete üle.

Kohtukulud

99 Kodukorra artikli 87 lõike 2 kohaselt on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon on kohtuvaidluse kaotanud ja hageja on kohtukulude hüvitamist nõudnud, tuleb kohtukulud jätta kostja kanda.

Esitatud põhjendustest lähtudes,

ESIMESE ASTME KOHTU OTSUS (esimene koda laiendatud koosseisus)

otsustab:

1) Tühistada otsus, mis sisaldus komisjoni poolt 23. septembril 1994 ettevõtjatele NUON Veluwe Nutsbedrijven NV ja Maatschappij Electriciteit en Gas Limburg NV saadetud kirjas ning 3./4. oktoobril 1994 Postbank NV-le saadetud kirjas.

2) Mõista kohtukulud välja komisjonilt.

Saggio

Bellamy

Kalogeropoulos

Tiili

Moura Ramos

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 18. septembril 1996 Luxembourgis.

Kohtusekretär

President

H. Jung

A. Saggio